

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 170

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, petek 28. julija 1939

NAROCNINA NA MESEC:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
dostavljen na dom 16 din, tujem 30 din

Cena
din 1.—

V Moskvi še ni sporazuma

Tudi na včerašnjem sestanku še niso bile odstranjene vse difference, vendar so le minimalne in nebitvene — Priprave za generalštabna pogajanja — Vloga Rusije v eventualni vojni — Politični in vojaški pakt bosta podpisana istočasno

LONDON, 28. julija. Po informacijah iz Moskve se zdi, da tudi na včerašnjem sestanku Stronga, Seedsa in Naggyara z Molotovom in Potjomkinom še ni padla dokončna odločitev o usodi angleško-francosko-ruskih pogajanjih in bo zato večje važnosti prihodnji dan ali dva. Vendar se presoja položaj še dalje zelo optimistično in se tudi priprave za odhod angleške in francoske generalštabne misije v Moskvo z vso skrbnostjo nadaljujejo.

GENERALŠTABNA POGAJANJA
LONDON, 28. julija. Dočim bo vodil angleško generalštabno misijo v Moskvo po vsej priliki generalni inšpektor angleških prekomorskih bojnih sil, general Ironside, je za šefa francoske misije določen general Doumengu. Prvo vprašanje, s katerim se bo bavila angleško-francosko-ruska vojaška konferenca v Moskvi, bo najbrže predlog za imenovanje stalnih medsebojnih vojaških misij med Anglijo, Francijo in Rusijo. Ostala posvetovanja se bodo nanašala na definicijo

ruske vojaške pomoči v primeru napada na Poljsko in Romunijo, odnosno angleške mornariške pomoči v primeru napada na baltičke države. Ako bo dosežen sporazum, bo Francija prevzela reševanje vojaških, Anglija pa pomorskih vprašanj. V primeru vojne bo vloga ruske vojske precejšnja, še večja bo pa vloga ruske bojne mornarice in aviacije. Ruske bojne ladje bi mogle držati v šahu znaten del nemškega bojnega brodogoja v Vzhodnem morju in s tem oslabil njegovo akcijo v Severnem morju. Mornarici An-

glije in Francije bi se mogli okrepiti z ruskimi podmornicami in križarkami. Sodelovanje z Rusijo na morju in v zraku bi moglo znatno oslabil tudi pritisk na Romunijo. Vojaška pogajanja v Moskvi bodo imela velik psihološki vpliv tudi na Turčijo in Balkan.

PARIŠKI OPTIMIZEM

PARIZ, 28. julija. V Parizu vlada še vedno velik optimizem z ozirom na pogajanja v Moskvi. Po tukajšnjih informacijah je ruska vlada na včerašnjem sestanku znatno približala svoje stališče stališču Anglije in Francije in so preostale difference le minimalne in nebitvene. Zato sta francoski in angleški vojaški misliji že pripravljeni, da vsak čas lahko odpotujeta v Moskvo. Zatrjuje se, da bosta politični in vojaški sporazum podpisana istočasno.

Zapiski

Edouard Herriot

Ko so se zadnje tedne vlekla angleško-francosko-ruska pogajanja za trojno zvezo v neskončnost in se je polotila francoskega tiska zaradi tega nervoznost, so mnogi listi zahtevali, naj vlada odpošlje v Moskvo zborničnega predsednika Edu-

arda Herriota. Ti predlogi še sedaj niso utihnili, dasi se zdi, da je položaj pogajanj postal boljši. V francoski javnosti so si od Herriotove poti v Moskvo obetali siguren uspeh, saj je bil Herriot tisti, ki je že l. 1921. potoval v sovjetsko Rusijo in navezal z njo prve francoske stike, leta 1924. je pa kot predsednik vlade dosegel priznanje sovjetskega režima s strani Francije. Edouard Herriot je bil rojen 5. julija 1872, v politiko je stopil najprej kot župan Lyona, l. 1912. je postal senator, l. 1916. prvič minister, l. 1924. pa prvič ministrski predsednik kot voditelj radikalov. Poslej je bil ponovno minister in ministrski predsednik in je še vedno eden glavnih voditeljev demokratične Francije.

Angleži se boje nevarno živeti

»Frankfurter Zeitung« piše v zvezi z znanim Hudsonovim »mirovnim načrtom«: »Angleži se boje nevarno živeti. Čez nekaj časa bodo postali siti Poljakov, razen tega bo pa vplivala nanje iztreznjevalno tudi politika sovjetske Rusije ter lekcija Japonske na Daljnem vzhodu. Za enkrat vodi Anglija politiko dvojnega terena, toda nazadnje bo postala v Londonu želja po izboljšanju sedanje splošne mednarodne atmosfere prej večja kakor manjša.«

Židje iz Avstrije

Od marca 1938 je zapustilo Avstrijo 99.672 Židov. Od teh jih je šlo 20.677 v Severno Ameriko, 6321 v Južno, 2404 v Srednjo Ameriko, 6194 v Palestino, 6560 v Južno Afriko in 1498 v Avstralijo. To so nemške uradne številke. V tem številu pa niso všteti pol- in četrtžidje, ki so tudi odšli iz Avstrije. Vseh skupaj je v zadnjih 15 mesecih odšlo okoli 200.000.

Zakaj je bil zaplenjen

»Narodni Noviny«, konservativni češki list, osem dni ni smel iziti, ker je kritiziral spremembo cestnih nazivov v Brnu. Omenjeni list je pisal, da Čehi že razumejo, zakaj morajo nekatera imena izgniti. Razumeti pa ne morejo, zakaj so izpremenili Husovo ulico najprej v Cesárice Elizabete ulico in sedaj po treh mesecih v ulico Horsta Wessela.

Protiletalska artilerija „Condorja“

General Rüdell objavlja v »Völkischer Beobachterju«, da je imela nemška legija »Condor« za časa državljanske vojne v Španiji pri protiletalskem topništvu 128 častnikov ter 4717 podčastnikov in mož. Topništvo se je izkazalo kot najboljše med vsem protiletalskim orožjem in je prizadejalo nasprotnikom usodne izgube letal.

Boj Anglije proti divjanju irskih teroristov

Vsi važnejši objekti strogo zastraženi — Izsleden voditelj IRA? — Danes podpiše kralj novi zakon proti terorizmu — Država, ki podpira teroriste, bo postavljena na zatožno klop

LONDON, 28. julija. Vse angleško redarstvo je mrzlično na delu, da prepreči nove atentate irskih teroristov in najde dosežanje atentatorje in organizatorje. Vsa Anglija je kakor v obsednem stanju, vse javne zgradbe, ceste, železnice in druge važne postojanke so zastražene. Izvršenihi je bilo veliko število hišnih preiskav in aretiranih veliko sumljivih oseb. LONDON, 28. julija. Izredni redarstveni ukrepi so še vedno v celoti v veljavi. Vse sumljive osebe se ustavljajo in legitimirajo, zlasti v bližini važnejših objektov. Danes se je razširila vest, da je redarstvo prišlo na sled voditelju irskih te-

roristov, ki biva že več tednov v Londonu in pripravlja nove atentate. Zdi se pa, da je sedaj nenadoma pobegnil iz prestolnice in odpotoval v Dublin na Irskem. O tem so bila takoj obveščena tudi irska oblastva, ki so odredila najstrožje nadzorstvo nad vsemi pristanišči in upajo, da ga bodo našli. Sinoči je bil odkrit nov peklenski stroj z zelo močnim razstrelivom blizu nekega važnega prometnega objekta v grofiji Lancashire.

LONDON, 28. julija. Zakon proti terorizmu je bil danes v lordski zbornici sprejet v tretjem čitanju in bo še danes izro-

čen kralju v podpis ter uveljavljen. Odlej bo stopil boj proti irskim teroristom v popolnoma nov in odločilen stadij, ker bo redarstvo moglo dosti hitreje voditi preiskave, zasliševanja in aretacije, dočim so ga doslej pri tem ovirali mnogoštevilni proceduralni predpisi. Ob tej priliki se ponovno naglašja, da je nedvomno dokazano, da podpira irske teroriste tvorno in moralno neka tuja sila. Za enkrat se uradno še noče imenovati njeno ime, dasi ga vsa javnost slutí, ako bo pa potrebno, se bo tudi to zgodilo in bo dotična sila postavljena pred vso svetovno javnostjo na zatožno klop.

Odmevi ameriške odpovedi

ODPOVED TRGOVINSKE POGODBE JE DEJANSKO AMERIŠKI ULTIMAT JAPONSKI, A TUDI PODPORA ANGLIJI PRI POGAJANJH.

NEWYORK, 28. julija. »Newyork Herald Tribune« piše, da je ameriška odpoved trgovinske pogodbe z Japonsko iz l. 1911. dejansko ultimatum japonski vladi.

NEWYORK, 28. jul. Havas. Jutrnji listi pišejo z velikim zadovoljstvom o odpovedi trgovinske pogodbe Japonski. Pravijo, da je to najznačilnejši akt, ki ga je vlada USA napravila od početka vojne na Kitajskem. »Newyork Times« pišejo, da bo dala ta odpoved Kitajcem moralno oporo in če bo britanska vlada usvojila politiko močnejše roke proti Japoncem, Kitajci ne bodo osamljeni. List opominja Japonce na sklenjeni dogovor med devetimi silami, ki so svojčas vse zagotovile nedotakljivost Kitajske. Zedinjene države bodo zastavile vso svojo silo, da vrneje Kitajski njeno neodvisnost in nedotakljivost. Japonska naj ne sumi, da je ves ameriški narod v tem pogledu čvrsto na strani zunanje politike ameriške vlade.

NEWYORK, 28. julija. »Newyork Times« piše, da sklep USA, s katerim se odpoveduje trgovinska pogodba z Japonsko, ni nič manj značilna od sklepa, ki ga je ameriška vlada poslala Kitajski. Diplomacija USA je razvijala na Kitajskem od začetka vojne na Kitajskem zelo veliko

aktivnost in ji je tudi uspelo oblažiti pritisk Japoncev, kateremu se bo še nadalje upirala. USA pa ne marajo, da bi bile osamljene in so zato odpovedale pogodbo namenoma prav v času, ko se vrše v Tokiu pogajanja o Tiencinu. S tem je dala moralno podporo Angliji in vzpodbudo angleški privatni iniciativi glede dovolitve novih kreditov Kitajski za nakup bojnega materiala, ki je Kitajski potreben. Angleška javnost mora izvedeti, da leži prva obrambna črta Velike Britanije v Aziji, na Kitajskem. Japonska vlada je, kakor izgleda, pravilno doumela ameriški korak in obstaja upanje, da ga bo upoštevala.

LONDON, 28. julija. Ameriška odpoved trgovinske pogodbe z Japonsko se presoja tu kot najpomembnejša gesta, ki bo močno vplivala na dvig mednarodne morale. Poznavalci kitajskih razmer zatrjujejo, da je prišel ta korak v pravem času in bo močno okrepil kitajsko-ameriško prijateljstvo. »Times« pravijo, da je ameriška gesta resen opomin tudi angleški vladi in angleškemu javnemu mnenju. »Daily Telegraph« pa meni, da more ameriški sklep izzvati podobne akcije proti Japonski tudi v drugih državah. Amerika je pokazala, da čistoje meje potrpljenja vsake velesile.

TOKIO, 28. julija. Agencija Domej objavlja izjave zastopnika japonskega zunanjega ministrstva o vprašanju ameriške trgovinske odpovedi. Zunanje ministrstvo meni, da razlogi, s katerimi opravičuje washingtonska vlada svoj sklep, niso nikakor utemeljeni. Prave razloge je treba iskati na čisto političnem področju. Zdi se, da se razvija novi položaj na Daljnem vzhodu zelo naglo in japonska vlada upa, da bo morala tudi Amerika v kratkem priznati novo dejansko stanje.

Vprašanje poljskega posojila

VARŠAVA, 28. jul. Havas. Polkovnik Kac, vodja poljske finančne delegacije, se je vrnil sinoči iz Londona. »Kurjer Poljski«, organ težke industrije, je s tem v zvezi napisal: »Odnosaji med Poljsko in njenimi zavezniki so postali takšne prirode in so tako napredovali, da je finančna pomoč Poljski nekaj normalnega. Mi ne verujemo v tehnične ovire, o katerih je govoril britanski šef sir Simon, zato zahtevamo od poljske vlade, da objavi pogoje, pod katerimi je bilo posojilo zahtevano in jakaj še ni ustvarjeno.«

AVTOBUSNA NESREČA V ŠPANJI

VALENCIA, 28. jul. Havas. Avtobus, ki vozi na progi Alicante—Valencia, je trčil z nekim avtomobilom. Pri tem se je zaletel v mostno ograjo in prevrnil v globino. Petnajst ljudi je obležalo mrtvih, 25 potnikov je težko ranjenih.

Maribor, 28. julija.

Tako imenovana »Hudsonova afera«, ki je zadnje dni razburkala Evropo, nam je odprla nenadoma zanimive poglede v zakulisje evropske mednarodne politike. Predvsem nam je pa povedala, da so tako v Londonu kakor v Berlinu na delu razne »čaršije«, ki bi bile pripravljene še vedno in kljub vsemu medsebojno trgovati z mednarodnimi vprašanji. Kakor se je doslej ugotovilo, je prišel nemški emisar dr. Wohlthat v London v prvi vrsti kot zastopnik nemških gospodarstvenikov, Hudson mu je pa predložil svoje »mirovne načrte« zopet kot zastopnik angleške city, t. j. londonske čaršije. Vendar se je to zgodilo z vednostjo in tihim privoljenjem tako berlinske kakor londonske vlade.

Angleški minister za prekomorsko trgovino Hudson je poročevalcu »Daily Expressa« sam izjavil, da je vseboval njegov Wohlthat predloženi »zasebni« načrt sledeče postavke: 1. Hitler naj se obvesti, da je Anglija s svojimi zavezniki trdno odločena upreti se s silo vsakemu nemškemu nasilnemu poizkusu za nadvlado v Evropi. 2. Ako se Hitler vrne k sporazumskim metodam, je Anglija s svojimi zavezniki pripravljena postopati z Nemčijo pravično in ji omogočiti dostop do potrebnih surovin. 3. Nemčiji bi se v tem primeru dalo posojilo, ki bi ji omogočilo prevedbo vojnega v mirovno gospodarstvo. 4. Na svetovnem trgu bi se ustvarilo prijateljsko sodelovanje med Nemčijo, Anglijo in ostalimi industrijskimi državami. 5. Nasprotno se pa mora Nemčija obvezati, da bo — ako se že ne bo razorožila — vsaj opustila vsako nadaljnje oboroževanje in se bo umaknila tudi iz Češkoslovaške. 6. K financiranju tega načrta potrebna sredstva ne bi dala na razpolago samo Anglija, ampak bi primeren del prispevale tudi druge države.

To je torej Hudsonov »mirovni načrt«, katerega je stavil dr. Wohlthatu »privatno«, a prav tako zanimiva kakor ta načrt je vsekakor tudi Wohlthatova izjava, ki jo je podal Hudsonu po njegovi lastni izpovedi in v kateri je dejal, da se tudi v Nemčiji zavedajo, da vojna ne bi rešila nobene velikih mednarodnih gospodarskih vprašanih, pa naj bi se končala že tako ali tako. Hudson je dodal, da je v Nemčiji zelo mnogo preudarnih ljudi, ki bi takoj sprejeli njegov načrt in zagotovili mir, ako bi bilo to od njih odvisno. Ker so pa odločilni faktorji tako v Nemčiji kakor v Angliji slovesno izjavili, da z Wohlthatovo in Hudsonovo akcijo niso v nikakršni zvezi, obenem pa pustili oba na njunih dosedanjih odgovornih mestih, moremo iz tega sklepati, da gre v resnici pri tem za premeten dvostranski maneuver: na nemški strani za preizkušanje »angleške odločnosti«, na angleški za poizkus novega politično-trgovskega posla, za katerim se skriva po vsej priliki še neki drugi namen, ki bi ga mogli definirati nekako tako kot zapeljevanje Nemčije z njene sedanje poti.

Ob tem moramo vendarle zelo resno podvomiti v možnost, da bi prvi kakor drugi mogli doseči po tej poti zaželeni uspeh, kajti razvoj dogodkov je šel že tako daleč, da bi pomenila vsaka pot nazaj, pa četudi le za manjšo razdaljo, občutno ali celo usodno okrnitev prestiža. Zato moremo verjeti nemškemu tisku, ki je z ogorčenjem odklonil Hudsonov »mirovni načrt« in ga označil kot nov poizkus za ponižanje in zaslužjenje Nemčije. Nemčija pod nobenim pogojem ne more trgovati za svojo politično samostojnost in za svoj »življenjski prostor«. Izvršitev Hudsonovega »mirovnega načrta« bi pomenila po nemškem tolmačenju novo oropanje Nemčije za njeno akcijsko svobodo in poniževalno kontrolo tujcev nad njenimi notranjimi zadevami (oboroževanjem). Mimo tega se Nemčija ne more spuščati na »tako nesramne zahteve«, kakor je peta, ki terja unik iz Češkoslovaške. Po tej poti bi se Nemčija vrnila polagoma v položaj versailleskega diktata.

Na angleški strani pa izjavljajo nasprotno, da Nemčiji ne bi mogli zaupati niti v primeru, da bi Hudsonov načrt sprejela. Ako bi se že spustili v take eksperimente, bi morali zahtevati od nje take garancije, kakršnih v Berlinu gotovo nikoli ne bi sprejeli. Nikakor pa ne prikrivajo, in to tudi nekateri, ki niso ravno najžejši Chamberlainovi prijatelji, da bi tak aranžma gotovo preprečil vojno in

Japonsko bojno brodovje odplulo proti Sahalinu

DRZNA DEMONSTRACIJA PROTI SOVJETSKI RUSIJI. ODKRITA GROZNJA PREDSTAVNIKA JA-PONSKE ADMIRALITETE.

TOKIO, 28. julija. Neki zastopnik japonske bojne mornarice je izjavil včeraj, da je odplula velika eskadra na vojne varice v okolico Sahalina. To se je zgodilo zato, da bi bila Japonska pripravljena na vse primere. Glede rusko-japonskega spora o petrolejskih in premogovnih konce-

sijah Japoncev na Sahalinu je isti informator dejal: »Pogajanja z Rusijo se še nadaljujejo, toda japonska bojna mornarica je kljub temu trdno odločena, da stori vse potrebne ukrepe za efektno obrambo japonskih interesov če treba tudi s silo.

Londonske govorice

OZADJE HUDSONOVEGA NAČRTA. KOMBINACIJE V ZVEZI S PARLAMENTARNIMI POČITNICAMI IN ZAVLAČEVANJEM V MOSKVI.

LONDON, 28. julija. Po Londonu krožijo najrazličnejše vesti, ki so vse v zvezi z zadnjim Hudsonovim »mirovnim načrtom«. Najprej se zatrjuje, da je bil Chamberlainu ta načrt znan in da je Hudson še nadalje ostal na svojem mestu samo zaradi tega, ker preveč ve in je zagrozil Chamberlainu z govorom v parlamentu. Po tej govorici je namreč Chamberlain še vedno za »pomirjenje« z Nemčijo in čaka samo na to, da bo parlament odšel 4. avgusta na počitnice, da potem začne za ku lisami tih pogajanja. To se sklepa tudi iz tega, da je odklonil zahtevo po ustanovitvi posebnega parlamentarnega odbora, ki naj bi kontroliral delo vlade in imel tudi pravico sklicati parlament na

izredno sejo. Po tej verziji čaka Hitler na prevrat v Gdansk samo zato, da odide angleški parlament na počitnice. Ako bo Poljska reagirala, se bo morala vojskovati sama vse dokler angleška vlada ne skliče parlamenta, ki sklepa o mobilizaciji in napovedi vojne. Druga vest se nanaša na pogajanja v Moskvi, ki se zavlačujejo po tej trditvi zato, da ne bi sporazum z Rusijo vzpodbudil Hitlerja k naglemu udarcu. Ako bi se pa med tem gdansko vprašanje že »rešilo«, pakt z Rusijo sploh ne bi bil več potreben. Vse te vesti so seveda čisto zasebnega značaja, a le dokazujejo, da angleška javnost Chamberlainu ne zaupa.

Dve poljski noti Gdansk

ZAHTEVA KAZNI ZA UBIJALCA BUDIEWICZA IN ODGOVOR NA GDANSKO NOTO O DOZDEVNEM SPOPADU NA MEJI.

GDANSK, 28. julija. Pat poroča: Poljski generalni komisar Hodacki je izročil danes predsedstvu gdanskega senata dve noti. V prvi noti se navajajo podrobnosti o uboju poljskega obmejnega stražnika Budiewicza in se zahteva najstrožja kazen za ubijalca. V drugi noti pa odgovar-

ja poljska vlada na noto Gdanska o dozdevnem nočnem spopadu poljskih obmejnih straž z gdansko patroljo. V tej noti ugotavlja poljska vlada, da po poljskih ugotovitvah takega incidenta ni bilo, gotovo pa ne po krivdi s poljske strani.

Bolgarski demantiji

SOFIJA, 28. julija. BTA. V zvezi s potovanjem Mušanova, predsednika stranke, v tujino, so izšli v nekaterih listih zaključki, ki ne odgovarjajo stvarnosti. Bolgarska brzojavna agencija izjavlja, da ni bil Mušanov pooblaščen voditi kakršna koli pogajanja za posojilo, tudi ne dajati izjave o bolgarski zunanji politiki. Mušanove izjave so njegovo osebno mnenje, ki nikakor ne obvezuje bolgarske vlade. SOFIJA, 28. julija. BTA. Tu demantirajo poročila nekaterih listov, da bo bolgarski ministrski predsednik Kiosevanov v bližnjih dneh uradno obiskal Pariz in London.

Krvavi dogodki v Palestini

JERUZALEM, 28. julija. Havas. Preiskava je dognala, da so Arabce, ki so jih našli mrtve v dolini Jordana, ubili Z'dje. Zaradi tega je bilo v Tel Avivu in okolici aretiranih 150 židovskih revizionistov. V Jeruzalemu so zaprli pet židovskih revizionistov, ker so širili ilegalne letake židovske nacionalne vojne lige. Abdel Kader, vodja arabskih vstajev, ki so ga bile angleške čete obkolile blizu Jeruzalema, je srečno pobegnil skozi obroč oblegovalcev.

Marsovc niso odgovorili

NEW YORK, 28. julija. Reuter. V trenutku ko je bil Mars sredi najbližje Zemlji, so z zvezdarne Baldwin v državi Louisiana očitali na planet signalne znake. Signali so morali doseči Mars v treh minutah in 15 sekundah. Če bi bili na Marsu ljudje, naprednejši od nas, s popolnejšo radiooddajno službo kakor je naša, bi se morali njihovi signali vrniti na Zemljo

vrnil človeštvu mir. To pa je tudi najbolj vroča želja vse Anglije, ki vojne resnično ne mara, kajti pomisliti je treba, da v njej tudi v primeru absolutne zmage ne bi mogla konkretno (tvarno) ničesar pridobiti. V svetovni vojni je osvojila vsaj nemške kolonije, sedaj pa niti tega ni več. Vendar zmaguje nad tem že prepričanje, da se je vredno vojskovati tudi za ohranitev sedanje posesti, ako je drugače ne bi bilo mogoče očuvati.

-r.

Domaci zapiski

Kraljica Marija v Sloveniji

Z avtomobilom, ki ga je sama šofirala, se je pedsnočnim odpeljala Nj. Vel. kraljica Marija iz Mitočera na Bled. Tivati in vsa obala Boka je bila svečano razsvetljena. Od Tivata pa vse do prvega blis Donje Lastve so stali v belih uniformah mornarji z baklami v rokah. Ljudje so navdušeno vzklkali kraljici, ki je prijazno odzdravljala. Split je bil ves v državnih zastavah. Množica ljudi je pred postajo vzklkala kraljici, pozdravili so jo najvišji dostojanstveniki mesta z bonom dr. Bujićem na čelu. Z dvornim vikom je kraljica preko Zagreba dospela sredi v Ljubljano od koder je po kratkem postanku nadaljevala pot na Bled, kjer biva na oddihu že Nj. Vel. kralj Peter II. Vzvišena Nj. Vel. kraljica Marijo sprejema Slovenija prav tako pristrčno, kakor preči dnevi njenega sina, mladega kralja Petra, želeč visokima gostoma pod zvezdjem naših planin, ob biseru Gorenjskega Blejskega jezera, kar najprijetnejše počitnice.

Angleški glas o bivanju kneza Pavla v Londonu

Po angleškem listu »Edinburgh Evening News« piše »Nova Riječ« naslednje: Med Jugoslavijo in Veliko Britanijo obstojala zmerom velika pristrčnost. Knez namestnik je dosegel, da je ta pristrčnost postala še iskrenjša. V lastni državi niso knez Pavle veliko odgovornost, ki jo pa odlično obvlada. Njegova naloga je, da ne opusti nobene prilike, ki bi olajšala položaj kralja Petra II., kadar bo postal polnoleten in prevzel odgovornost vladanja države.

Odlični gostje na kongresu

Ljubljana se je odela v praznično lice in dan za dnem sprejema odlične goste iz tujine. V sredo sta dospela v slovensko prestolnico krški škof dr. Srebrnič in dubrovniški škof dr. Carevič. Posebno pozornost je zbudil prihod kitajskega škofa-misionarja Damjana Čeng-a iz Čautunga. Včeraj je prispel v Ljubljano pariški pomožni škof, delegat slovitiga kardinala Verdiera, Beaussard, dalje reški škof dr. Hugo Camozzo, senjski škof dr. Viktor Burič. Danes bo sprejela Ljubljana apostolskega nuncija iz Beograda Hektorja Feliceja, zastopnika barskega škofa in srbskega primasa dr. Jakoba Vreska, zastopnika škofa iz Győra na Madžarskem Stefana Tőnzsa, kanonika Mihaela Wagnerja iz Švice. Prišel je tudi že beneški patriarh kardinal Piazzza, skupina poljskih in belgijskih delegatov. Danes dopotujeta v Ljubljano zagrebški nadškof dr. Stepinac in papežev legat, poljski kardinal, poznanski nadškof Hlond, ki mu pripravljajo tako na meji, kakor v Mariboru, Celju in Ljubljani lep sprejem. Zunanjega ministra dr. Cincar Markovića, ki je nujno zadržan, bo zastopal na kongresu svetnik zun. ministra dr. Janko Jolias.

Pariški pomožni škof Beaussard in pravoslavni patriarh Gavril

Pariški katoliški škof Beaussard je kot delegat Francije na ljubljanskem evharističnem kongresu obiskal pravoslavnega patriarha Gavrilu v Sremskih Karlovcih. Patriarh ga je vzradoščen pozdravil kot brata v Kristusu, dragega veledostojanstvenika iz prijateljske države. V prisrčnem govoru je Beaussard patriarhove tople besede dejal: »Smatram sem za svojo dolžnost, da obiščem poglavarja srbske pravoslavne cerkve, da tako naglasim važnost sodelovanja vseh krščanskih cerkva. V tujem svetu se moramo vse premalo ve, kolikšne važnosti je zanj Jugoslavija glede na ravnotežje v Evropi in mir v svetu. Prav s tem obiskom sem hotel važnost vaše domovine za evropski mir še poudariti. Ganjen sem ob besedah, ki ste jih kot poglavar srbske pravoslavne cerkve naslovili na francoski narod in tolačim prijateljske besede kot izraz vse Jugoslavije. V lepo vašo zemljo se boji še vrnili.«

Preobremenitev naših pošt

Agrarna Litva, ki šteje 2 milijona ljudi, ima 2322 pošt, Jugoslavija ima pa nad 15 milijonov prebivalcev, pa samo 1950 državnih in pogodbenih pošt... (»Nova Riječ«).

Istočasno. Zvezdoslovci in radijski strokovnjaki so čakali na odgovor šest in pol minute, toda z Marsa ni bilo nikakega znaka o življenju.

Novi nemiri v Indiji

LONDON, 28. julija. Reuter. V Hajderabadu, v angleški vzhodni Indiji je prišlo do krvavega spopada med muslimani in hindi. Poseči je morala vmes policija. Spopad je terjal šest mrtvih in 20 ranjenih ljudi. Policija je morala dvakrat streljati v demonstrante, na pomoč so poklicali tudi vojaštvo. Do spopada je prišlo zaradi demonstracij muslimanov proti reformi indijske ustave.

Nova holandska vladna kriza

HAAG, 28. jul. Havas. Po nezaupnici, ki jo je nova vlada dobila v parlamentu, sodijo, da bo predsednik Colijn v kratkem podal ostavko. Odgovarjajoč na interpelacijo posameznih poslancev se je Colijn zagovarjal, da ni sestavil nove vlade v nasprotju z ustavo. Colijn je energično izjavil, da bo podal ostavko, če parlament dokaže, katera izmed strank ima večino za sestavo nove vlade. Na te besede je parlament izglasoval vladi nezaupnico.

SMRTNA NESREČA MOSKOVSKEGA

MOSKVA, 28. jul. Reuter. Znani učitelj v skakanju s padalom, major Moskovski, se je v službi smrtno ponesrečil. V zadnjih letih je preizkusil na tisoče padal, sam je vodil preko 300 daljših letalskih poletov. Leta 1935 je bil odlikovan z redom Rdeče zvezde. Leta 1937 je major Moskovski sodeloval pri ruski tečajni odpravi kot drugi pilot in je bil za svoje hrabro ponašanje odlikovan z Leninovo zvezdo.

Mariborska napoved: Pretežno oblačno in vetrovno vreme. Krajevne padavine v presledkih niso izključene. Včeraj je bila najvišja temperatura 24,0, danes najnižja 10,0, opoldne 22,0. Padavin od včeraj 3,6 mm.

Borza. Curih 28. julija. Beograd 10, Pariz 11,74, London 20,75, New York 44,3, Milan 23,30, Berlin 177,87, Praga 15,12½, Sofija 5,40, Varšava 83,50, Budimpešta 87, Bukarešta 3,25.

Novice

Pomanjkanje nekaterih življenjskih potrebščin

Naši trgovci se pritožujejo, da manjka naši trgovini nekaj važnih, življenjsko potrebnih dobrin. Tako se opaža občutno pomanjkanje sladkorja. Sladkor je blago, ki se rabi v vsaki hiši, a se morajo trgovci boriti, da ga dobijo. Ker je pošla zaloga domačega sladkorja, ga moramo uvažati, kar pa traja precej dolgo in se je zgodilo, da pretekli teden trgovci v Ljutomeru niso imeli večjih količin sladkorja na razpolago. Po pordnevnem čakanju je dospel prvi vagon s sladkorjem s Češkega, ki je vsaj nekoliko omilil pomanjkanje sladkorja v Ljutomeru in okolici. Sladkor je tudi predrag, tako da si ga šibkejši sloji ne morejo kupovati. Če bi bil sladkor cenejši, bi se ga več potrošilo in bi bil izkupiček enak sedanjemu.

V tukajšnjih vinorodnih krajih se porabi vsako leto mnogo galice. Ne moremo si danes predstavljati vinogradnika, ki ne bi v svojo in splošno korist škropil letno parkrat svojih vinogradov z brozgo od modre galice in apna. Baš sedaj, ko bi bilo škropljenje najpotrebnejše, je zaradi primanjlkovati modre galice in imajo trgovci pri nabavi iste silne težkoče, ker se čuti splošno pomanjkanje galice. Tudi cena galic stalno narašča, tako da je že dosegla v prodaji detajl ceno 6.25 pro kg. Ta občutna porast cene galic bo občutno podražila tudi vinski pridelek, kar bo si-

gurno v škodo našim vinogradnikom, katerim se bodo stroški pri pridelovanju povečali, dočim ima vino stalno ceno, oziroma cene vinu nekoliko padajo.

Občutno pomanjkanje se opaža tudi pri manufakturi, posebno pri bombaževinasti robi. Povpraševanje po bombaževinasti robi je veliko, a trgovci to robo zelo težko dobijo. Tudi cene tej robi so se občutno dvignile, a življenjske razmere prebivalstva so ostale neizpremenjene, še poslabšale so se.

Vsi navedeni predmeti se pri nas uvažajo iz inozemstva in se morajo plačevati v devizah. Razni devizni predpisi pri nas pa otežujejo plačevanje teh predmetov v inozemstvo in s tem je občutno priz-

det domači trg in domača potreba. Pri tem pa trpi naše gospodarstvo in naša trgovina.

Pretekli teden je bilo celo opazati pomanjkanje nekaterih vrst moke, posebno moke 0gg. To gre seveda na račun žetve, ki je bila sedaj in je baš ob tem času navadno pomanjkanje moke, ker so zaloge že prazne. A v agrarni državi, kakršna je naša, tega ne bi smelo biti. Kako bo neki prihodnje leto, ko je že sedaj ugotovljeno, da je letošnja žetev tu pri nas za ca. 25% manjša, v Banatu pa ca. 20%, kakor lani.

O teh rečeh in problemih bi se moralo voditi računa, tako da ne bi trpelo naše gospodarstvo in naš narod.

Sadna kupčija je pričela

Ob Muri se je že pričela kupčija z jabolki. Rano sadje že dozoreva in ker rabi kmet denar, ga začne obirati in prodajati. Razni prekupčevalci so že na delu in ponujajo smešno nizke cene in sicer dinar za kg. To sadje gre večinoma na Češko, kjer ga uporabljajo za sadne mezge. Sreča v nesreči je ta, da je precej prekupčevalcev, ki sami med seboj konkurirajo. Vsak bi rad pokupil čimveč sadja in zato sami navijajo cene. Tako so cene jabolkom začele rasti in sicer od

prejšnjega petka, ko so ponujali zanje dinar za kg, do danes so se cene dvignile na 1.75 za kg. To je znak, da razni prekupčevalci sadje, prodajajo precej drago in plačajo kmetu zelo slabo in se pri tem sami dobro okoriščavajo. Tu bi morala biti neka kontrola, da naš ubogi kmet, ki že komaj čaka, da dobi par dinarjev, ne bi bil oškodovan. Želimo pa, da bi se cene sadja za izvoz dvignile, ker bo sadje letos ob Muri edino, kar bo kmet lahko vnovečil.

„Voda s planin“ v Rušah

Člana beogradskega gledališča Raša Plaović in Milan Djoković sta zelo posrečeno zajela trenja, ki vladajo na vasi med starokonservativno strujo, ki ji ni odvrtno nobeno sredstvo, da uniči svojega političnega nasprotnika, na eni in mlado, idealistično strujo na drugi strani. V tem neenakem boju starih oblastnežev proti mladini, ki ima poleg svoje ustrajajoče mladosti in moči, veliko ljubezen za napredek naroda in procvit gospodarstva, zmaga mlada generacija! Otroci premagajo s svojim idealizmom svoje očete. Stari spregledajo, uvidijo svojo pogreško, v katero jih je zapeljala politično-strankarska zaslepienost in priznajo, da so tudi oni v svoji mladosti morali bojevati isti boj. Očetje so končno ponosni na svoje sinove, čeprav so si popreje, zapeljani od političnih strasti, nasprotovali.

Velika pesem ljubezni odnese zmago v blagor in veselje cele vasi in naroda. Narod se je sporazumel in deluje v miru za napredek celokupnosti, naroda in države.

Vpis v dvorazredno trgovsko šolo v Soboti

V soboškem »Trgovskem domu« bo z novim šolskim letom otvorjena »Zasebna dvorazredna trgovska šola Združbe trgovcev«, ki bo imela veljavo državnih dvorazrednih trgovskih šol. Absolventi imajo pravico do prestopa v tretji razred trgovskih akademij in kot vojaški obvezniki pravico do dijaškega roka v vojski. Za sprejem je potrebna uspešno dovršena meščanska šola ali srednja šola z malo maturo. Vodstvo šole prosi vse zainteresente, da vložijo že zdaj aproksimativne prijave, da bo moglo uspešno izvršiti vse predpriprave. Te prijave naj vsebujejo podatke o rojstvu, domovinski pravici, stalnem bivališču in poklicu staršev.

Poštni urad in telefon na Pohorju

Nedavno si je poštni minister Altiparmaković ogledal Pohorje in njegove planinske postojanke. Sam se je takrat pričel, da bi bil za uspešnejši turistični razvoj telefon na Pohorju res zelo potreben. Zato je naročil mariborski terenski tehnični sekciji, naj izdelata načrt in proračun za napeljavo telefona. Telefon bodo speljali do Poštarskega doma na Pohorju, kjer bo tudi poštni urad. Od tam bodo zvezane vse planinske postojanke in tudi zasebne vile. Načrt bo v kratkem uresničen.

O žeparji na ljubljanskem kongresu. Policija ima polne roke dela z žeparji, ki strašijo v Ljubljani med kongresisti.

Izid medsebojnih vaških nasprotstev in borb je v tej igri posrečen in vzgojen. Končno se vse dobro konča, saj imajo mladi trden in nepokolebljiv karakter, neomahljivo zaupanje v zmago pravice in resnice ter vero v ljubezen.

Delo je kot tako tudi verno zrcalo naših slovenskih razmer. Srbska ljudska igra v prevodu Ivana Potrča in režiji opernega pevca-domačina Lojzeta Janke, bo pokazala kako smo si blizu mi na severu države s kmečkim ljudstvom v srcu Šumadije. Tarejo nas iste nadloge, stremimo za istimi cilji, upamo in verujemo v iste ideale.

»Voda s planin«, ki jo bo vprizoril ruški sokolski gledališki ansambel kot svojo 8 sezonsko prireditev v nedeljo dne 6. avgusta ob 15. uri popoldan v povečanem letnem gledališču v gaju pod vzhodjem Pohorja, bo za gledalce svojevrstno doživetje.

Obenem bo »Voda s planin« igrana v Rušah kot krstna predstava v slovensčini.

Tejo.

NEVARNEGA TATU KOLES SO UJELI.

Šentiljski orožniki so aretirali 22-letnega Ivana Haberška iz Rošpoha pri Mariboru, ki ima na vesti kakih 20 ukradenih koles. Oblastva sumijo, da je Haberšek vplnil tudi pri Štoku v Kamnici. Pri zasliševanju na mariborski orožniški stanici je priznal tat že tatvino 3 koles.

O iz poštne službe. Upokojena sta višji poštni kontrolor Leopold Fridl iz Celja in višja poštna kontrolorka Ana Job iz Ptuj.

O v laškem okraju je nevarnost slinavke in parkljevke odpravljena. Mnogo zaslug za odpravo te nevarne kužne bolezni je pripisati navedenosti posestnikov in skrbi živinozdravnika dr. Maleška.

O 20.000 bolnikov je bilo doslej sprejetih v ljubljansko bolnišnico. Takšnega navala kakor letos, že dolgo ne pomnijo.

O če se pes zaleti pod kolo. V Žikarjih se je zaletel neki pes pod kolo 20-letnemu delavcu Jakopu Rajšpu. Rajšp je pri padcu zletel ter si zlomil roko.

Cesta Ljutomer—Strigova

Pet let so gradili novo zvezo med Ljutomerom in Strigovo. Zgradil so ca 5 km nove ceste na priključek stare ceste v Stročji vasi in blizu Strigove. Ostale dele ceste pa so nekoliko razširili. Če se danes voziš po tej novi cesti, ki se ni popolnoma gotova, se čudiš, da ti kdo reče, da je to nova cesta. Cesta je silno slabša, razjedena, da avtomobili kar skacejo. Poleg tega pa še sedaj delajo v etapah

o Sneg tudi na zapadnih predelih Pohorja. Na naše poročilo o snegu v Kamniških planinah nam sporoča veterinar Makso Millvald iz Sv. Lovrenca, da je tudi na zapadnem Pohorju zapadel sneg na vseh vrhah preko 1000 m, ki so bili potlej beli ves dan do noči. Opoldne je bila toplota zraka pri Sv. Lovrencu 5 C, zvečer 8 C, naslednje jutro pa 7 C. Dežja je padlo 20,8 mm.

O požar. Zadnje čase so v Prekmurju na sporedu zopet veliki požari. Med drugimi je bil velik požar v Tikečki vasi, kjer je začelo goreti gospodarsko poslopje in vsa spravljena žetev posestniku Balacu ter se je od tod razširil požar na sosednja poslopja. Škoda se ceni na 150.000 din ter je krita deloma z zavarovalnico.

O Okrožje kmetijskih fantov in deklet vabi vsa prosvetna društva in organizacije na medokrožno tekmo s ptujskim krožjem KFD, ki se bo vršilo 1. avg. v Soboti. Društva naj prijavijo delegate najkasneje do 1. avgusta.

O Tatvina rezanih desk. Pri Sv. Ožboldu v Dravski dolini je nekdo odnesel lesnemu trgovcu Matiji Času 3 kubične metre rezanih borovih desk.

O Strelni požiga. Ob priliki zadnje nevilite je strela zanetila požare v Malem kamnu pri Rajhenburgu, na Stolovniku, na Tkalcu in v Pleterjah. Škoda je velika.

Več nevarnih padcev. V Domu kraljice Marije na Pohorju je padel po stopnicah in si zlomil roko 9 let star Milan Obrat, sin magistralnega uradnika v Ptuj. — V bolnišnico so pripeljali 15 let staro Marjano Kokola, sina uradnika iz Jugoslovanskega trga, ki si je zlomil roko. — Doma pri Sv. Lovrencu na Poh. je padel in si zlomil roko 9 let star zidarjev sin Franc Podpečan. — V Rušah pa je padel na cesti 30 letni delavec v tovarni za dušik Ivan Gerželj in si zlomil roko.

Celje

O Poročila sta se v Koprivnici pri Rajhenburgu celjski trgovec g. Dominik Požnel in gđ. Anica Vehovar iz Koprivnice.

O Koncert je priredila sinoči v mestnem parku godba poštinih uslužbencev.

c Nov most gradi čez potok Bolsko občina Sv. Jurij ob Taboru v tiru občinske ceste Tabor-Pondor. Most bo 24 metrov dolg in 5 metrov širok.

c Kardinal Hlond se pripelje danes s posebnim vlakom ob 16.04 v Celje. Celjsko postajno poslopje bo okrašeno in mu bo pripravljen svečan sprejem. Pozdravila ga bosta opat Peter Jurak in mestni župan dr. Voršič. Občinstvo je vabljenok sprejemu, hišni posestniki pa so naproseni, da okrasijo svoje hiše z zastavami. Vlak se odpelje iz Celja proti Ljubljani ob 16.19.

c Izločilno tekmovanje za drž. teniško prvenstvo se je vršilo v sredo popoldne na teniškem igrišču v mestnem parku med SK Celjem in Atletiki. V tekmovanju gospodov je zmagalo moštvo Atletikov s 4:1, dame Atletikov pa se prepustile damam SK Celja igro par forfait s 5:0. Dame SK Celja bodo igrale prihodnjo tekmo s Ptujem.

c Napad. 40-letnega hlapca Franca Planka v Slivnici pri Celju sta napadla dva moška s koli in ga težko poškodovala po levi roki in obrazu. — Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

c Usoden padec. 29-letni sin posestnice Matija Pušnik iz Kalobija je doma padel po stopnicah in si zlomil levo roko v zapetju. Zdravi se v celjski bolnišnici.

c S predeli za ureditev hodnika ob državni cesti v Gaberju so pričeli. Ureditev tega hodnika je bila že nujno potrebna.

c Skupine 4—6 ljudi so izsledili v gornjegrajskem okraju. Hoteli so tam prekorčiti drž. mejo in oditi v tujo državo na delo. Ti ljudje so bili po večini iz Savinjske doline, nekateri pa celo iz Ogušlina in drugih krajev Savske banovine. Nasedli so raznim agitatorjem, ki so jim za to, da jih spravijo čez mejo, plačali po 1200 din. Oblast je te agitatorje, ki so delavce kratkomalo na meji zapustili, izsledila in so jih aretirali, denarja pa zapeljanci seveda niso dobili nazaj, ker so ga agitatorji že zapravili. Svarimo prebivalstvo, naj ne naseda takim brezvestnežem.

c Avtobusni promet na cesti Celje - Velenje - Šoštanj bi bil nujno potreben. Svoj čas je na tej cesti že vozil avtobus, promet pa je bil potem ukinjen iz razloga visoke voznine z ozirom na ceneno železniško voznino. Danes pa tega razloga ni več in bi bilo železi, da se avtobusni promet na tej progi zopet uvede. Podjetje bi bilo gotovo donosno.

n Šestletnik pomnoži na pamet tudi dvoštevilična števila. V Jeni Mali niže od Bitolja živi pri svojih starših 6-letni Vladimir Dimitrijevič, ki ve izračunati na pamet malo in veliko poštevanje. Okoli njega se po navadi naberejo ljudskošolski otroci, pa tudi gimnazijci in odrasli ter ga izprašujejo, on jim pa brez vsake zadržke takoj odgovarja. Seveda še malček ne hodi v šolo.

n. 23 let zakona je prineslo 23 otrok. V Kruševu v Južni Srbiji živi 60 let stara vdova Domna Božinović, ki je v 23 letih zakona rodila 23 otrok. Vdova je imela rekordno število otrok s tremi možmi. Njen oče je bil znameniti pop Kruć iz Kruševa, ki je bil daleč okoli edini svečenik, ki je še za turških časov poročal naskrivaj mladino, ki je pobegala od doma ter se ni imela zaradi svoje mladosti pravice do ženitve.

n. Vročina in komarji so nagnali ljudi iz hiš. V Radovištu v Srbiji je zadnje dni po nočeh taka vročina in komarji tako silijo v hiše, da so ljudje z nosilji posteljnine pod milo nebo in spijo po nočeh kar zunaj, kjer od časa do časa popihlja po njih kak veter.

— Ne, ne smem peti. Zdravnik mi je prepovedal.
— Tako! No, ta je pa najbrž vaš sosed v hiši...

Maribor

Kardinal Hlond v Mariboru

Z današnjim popoldanskim brzovlakom se pripelje preko Nemčije v Maribor papežev odposlanec za kongres Kristusa kralja v Ljubljani kardinal legat Hlond, poznanijski nadškof iz Poljske. Naše mesto mu pripravlja lep sprejem na kolodvoru, ki je lepo okrašen z zelenjem in zastavami. Tudi glavne ulice so v zastavah.

Na državni meji bosta kardinala-legata sprejela v imenu pripravljalnega odbora dr. Tine Debeljak, za železniško upravo pa svetnik Anton Rasperger. V Maribor se pripelje ob 13.16. Takrat bo na tukajšnjem kolodvoru slovesen sprejem visokega cerkvenega dostojanstvenika. Njegovemu spremstvu se bosta v Mariboru priključila jugoslovanska člana papeževskega spremstva prelata dr. Matija Slavič in Tomislav Pracny. Ob prihodu brzovlaka bo kardinala Hlonda pozdravil ban dr. Natlačen, ki mu bo predstavil tuk. odličnik. Sledil bo obhod častne čete. Po pozdravnih nagovorih bana dr. Natlačen in škofa dr. Tomažiča se bodo v posebni kolodvorski čakalnici poklonila kardinalu mariborska zastopstva. Nato se bo odlični gost s posebnim vlakom ob 15. odpeljal proti Celju, kjer bo tudi lep sprejem.

Razgovor z režiserjem Kovičem

Našega popularnega režiserja Koviča je prav za prav težko dobiti. Komaj je zaključil sezono in se odpeljal malo na oddih v Italijo ter se vrnil nazaj v Maribor, znova je ves v delu. Odrske deske se ga držijo tudi v počitnicah. S svojimi zvestimi gledališkimi delavci: slikarjem, električarjem in mizarskim mojstrom pripravlja 20-letno jubilejno razstavo mariborskega povojnega gledališča. Kdo bi mogel podobno razstavo prikazati vestnejše kakor on, ki je že 18 let pri našem teatru, in ki bo v kratkem sam praznoval podoben dvajsetletni jubilej.

Končno sva se vendarle dobila. Kajpada, sva govorila o Milanski razstavi Leonarda de Vincija. Razstava je doživljaj še za takega umetnostnega razvajenca, kako ne bi bil za človeka, za slovenskega umetnika, ki mu niso dane vedno prilike, da bi bil pogosti gost na svetovnih razstavah.

G. Kovič pripoveduje o urejenih prostorih italijanske razstave ter pravi, da bi se lahko Slovenci pri Italijanih, kar se tiče razstavljanja, marsikaj naučili. Italija ogromno žrtvuje za umetnost. Pri nas pa se za razstavo dá prav malo, popreje nič, pri nas je marsikateremu »odgovornemu« kultura samo na jeziku, v bistvu pa potrebno zlo. Nihče ni za vse to odgovoren.

Tako sva hitro prešla iz milanske razstave na našo gledališko. Prirejena bo ob priliki letošnjega Mariborskega tedna ter bo ena izmed najlepših, kar jih je do danes bilo. G. režiser ni zadovoljen z njo,

ali nezadovoljnost je že njegov stari atribut. Kakor si je on razstavo zamislil, bi gotovo nudila več, ali tudi to razstavo gnjavijo iste neprijetnosti, ki visijo skoraj na sleherni njegovi režiji: denar in čas. Vendar bo razstava tudi takšna, kakor je, velikega vzgojnega pomena. Prikazala bo kondenzirano vsebino dvajsetletnega mariborskega gledališkega dela, da bodo ljudje videli, kaj je naše gledališče napravilo. Teh dvajset let so prav za prav rojstna leta slovenskega mariborskega gledališča, kateremu sta kumovala ob rojstvu pokojni Nušič in jubilan Valo Bratina.

Človek je sicer nezadovoljen s fem delom, ali razstava bo le prepričala vsakega o ogromnem napredku, ki ga je napravil slovenski teater po vojni v Mariboru. V teh suhoparnih številkah se bo zrcalila vsa tista energija, ki se ji pravi rast slovenskega gledališča v Mariboru, pri kateri nosi levji delež prav naš režiser.

Zraven številki bo razstavljen tudi krožni oder, številne scenske slike, seznam del vse to pač, kar je šlo v teh dvajsetih letih čez mariborske deske.

O teatru samem dobim od režiserja Koviča, ki je doživel lani tako lep uspeh in tako priznanje s svojim Cankarjem v Ljubljani, samo eno edino izjavo:

»Za teater je potrebno srce, srce, srce plus znanje.«

Močno je povdaril srce, vendar se mu zdi, da še vse premalo. —rč.

Nova razbojništva v Dravski dolini

RAZBOJNIŠKA BANDA JE NARASLA ŽE NA 5 RAZBOJNIKOV — RAZBOJNIKI OROPALI NA PLEŠIVCU POSESTNIKA ŽIGARTA TER MU GROZILI S SMRTJO.

Dvakrat smo že poročali v zadnjih dneh, da se je v Dravski dolini pojavila razbojniška tolpa, ki je izvršila drzen vlom pri posestnici in gostilničarki Pečolarjevi v Legnu pri Slovenjgradcu in ki je naslednjo noč trikrat vlomila pri Sv. Primožu na Pohorju. Dober dan za tem pa so prišli razbojniki ponoči okoli 10. ure v hišo Franca Žigarta na Plešivcu pri Velenju. Posestnik Žigart je cepil drva pri štedilniku, da bi zakuril ter si skuhal večerjo, ko je vdrl v hišo pet oboroženih razbojnikov ter zahtevalo denar. Takoj za tem, še preden se je ži-

gart dobro zavedel, pa ga je eden izmed razbojnikov že zgrabil za vrat ter vrغل na tla. Ostali razbojniki pa so z noži okoli njega grozili, da mu bodo odrezali glavo, če ne bo tih. Obenem so prebrskali vse stancvanje, vendar pa niso našli nič gotovine. Vzele so kmetu lovsko puško, zlat prstan, dežnik in nekaj perila.

Preden so razbojniki odšli, so kmetu zvezali na hrbtu roke in zaklenili vrata, da ne bi mogel začeti klicati na pomoč.

Orožništvo ja za trdno prepričano, da gre v vseh teh primerih za dobro organizirano zločinsko bando.

FRANC KUMERC — PETDESET-LETNIK

Danes zvečer praznuje v hotelu Novi svet 50 letnico svojega rojstva znani mariborski kovinar, ključavničarski mojster in predsednik kovinarske zadruga Franc Kumer. Jubilant, ki se jutri sreča z Abrahamom (rojen je bil 29. 7. 1889.), je nadalje strokovni učitelj na obrtno nadaljevalni šoli, odbornik Slovenskega obrtnega društva, Maistrov borec, soustanovitelj Prvega slov. kolesarskega društva, sedanji preds. tezenske sekcije Peruna, Sokol in član raznih društev. Uglednemu jublantu čestitamo k 50-letnici življenja.

ZA NAJLEPŠA IZLOŽBENA OKNA

Ob priliki »Mariborskega tedna«, v času, ko prispe v naš obmejni Maribor mnogo tu- in inozemcev iz vseh mogočih slojev, da si ogledajo ne samo »Mariborski teden«, temveč, da vidijo obenem gospodarski in kulturni napredek mesta samega, se je Slovensko trgovsko društvo v Mariboru s sodelovanjem Združenja tr-

govcev za mesto Maribor in Zadrugo »Mariborski teden« odločilo prirediti nagradno tekmovanje za najlepša in najučinkovitejša izložbena okna. Denarnih nagrad je šest. 1. din 700.—, 2. 600.—, 3. 500.—, 4. 300.—, 5. 200.—, 6. 200.—. Lepa in nenagajena izložbena okna se bo nagradilo s posebno pismeno pohvalo in objavo v časopisju. Pogoji in vse informacije se dobijo v pisarni Slovenskega trgovskega društva, Jurčičeva ulica 8 I., pri društvenem tajniku g. Albinu Ambrožiču — telefon 28-48. Og. trgovci, ki se bodo udeležili nagradnega tekmovanja, morajo to prijaviti pri gornjem društvu najkasneje do 4. avgusta t. l., ker začne naslednji dan ocenjevalna komisija z delom.

STARCU NI DOBRO ITI PRENOČEVAT Z DEKLETOM.

Blizu 70 let staremu delavcu Kurtu Vešnerju se je zahotelo v teh pasjih dnevih bližine mladega dekleta. Srečal se je nekje v Vetrinjski ulici z neko 30 let

staro služkinjo Marijo P. in zavil z njo v bližnje prenočišče. Tam je naročil dve pivi. Natakara je videla, da je imel pri sebi 500 din. Vešner se je precej opijal ter zaspal. Ko se je odstranil, ni bilo več ne dekleta in ne denarja. Vešner je odšel na policijo, kjer je potožil organom varnosti vso nevšečno zadevo. Pravi, da mu je nočna ptička odnesla 390 din.

ALI JE UMETNA VOLNA PRITIHO-TAPLJENA

V nekaterih mariborskih trgovinah se je pojavilo zadnje dni blago, v katerem je precej primesi umetne volne. Pravilno bi bilo, da bi se blago s primesjo umetne volne v trgovinah posebej označilo. Iz industrijskih krogov se je zvedelo, da blaga s primesjo umetne volne ne proizvajajo naše tekstilne tovarne, pač pa najbrže to blago uvažajo in utlihotaplajo.

m. Napredovala sta pri mariborskem stolnem kapitlju za kanonika 4/1 Rudolf Janežič in dr. Ivan Žagar.

m. Upokojen je poštni inspektor Ludvik Vodopivec iz Maribora.

m. Četrtnska voznina je dovoljena za obiskovalce mariborskega festivala za odhod od 4. do 6., za povratek pa od 5. do 7. avgusta.

m. Požar na Pohorju. Pri Sv. Antonu na Pohorju je zgorela posestniku Kristijan Mravljaku velika žaga. Škode je okoli 40.000 din.

m. Peš je obiskala dva svoja sina vojaka v Srbiji. Te dni se je vrnila z dolge poti iz Niša 46-letna poljska delavka Antonija Kalšek iz Slov. Bistrice. Mati ni imela sredstev za vožnjo, zato se je kar peš odpravila na dolgo pot. Obiskala je sina v Mostariju in v Nišu, kjer služita vojake. Pač izreden primer materinske ljubezni matere 14. otrok.

m. Motociklist v kolesarko. Na križišču Ljubljanske in Stritarjeve ulice je neki motociklist povozil kolesarko Frido Kamplovo iz Kettejeve ulice. Kolesarka je dobila pri padcu več prask, uničeno pa je tudi skoraj novo kolo. Motociklist je po nezgodi pobegnil.

m. Voznik povozil kolesarko. Na križišču Cvetlične in Kneza Koclja ulice je zavozil delavce Josip Kač z vozom v tovarniško delavko Marijo Kacjanovo iz Pobrežja. Delavka je padla s kolesa, na katerem se je prikolesarila, in dobila lažje poškodbe. Pač pa je bilo docela uničeno kolo, ki ga je konj dobredno pomendral.

Ženski kotiček

Kaj bi kuhala v vročih dneh?

Stokratnega pomilovanja v teh vročih dneh je vreden kurjač na lokomotivi. Kdo bi želel poleti njegovo službo? Tem kurjačem podobne so poleti gospodinje. Trikrat na dan se postavijo k vročemu ali celo razbeljenemu štedilniku. In to dan na dan, brez oddiha, dočim je celo v senci počivajočim ljudem vroče.

Družina bi morala biti toliko uvajevna, da v teh pasjih dneh ne bi zahtevala od gospodinje tako kompletnega in obširnega kosila, kot v hladnem času. Saj tudi apetit v vročini ni tako velik, kakor pozimi.

Torej kako naj izgleda poletno kosilo? V prvi vrsti lahko odpade juha, katero je treba dolgo kuhati, ako hočemo, da bo dobra, ki pa hladna ni dobra, a vroča

m. Dva nesrečna padca z lestve. Pri nekem podjetju na Koroški cesti je padel z lestve in si zlomil roko 28-letni delavec Ivan Jambrek iz Gozdne ulice. — V Kamnici pa je splezal na lestvo 7-letni posest sinček Viljem Pšunder. Znenada pa mu je spodrsnilo. Padel je z lestve ter si zlomil roko.

m. Bela kuga. Pragerski orožniki so aretirali neko 24-letno Jožefino L. zaradi 6 primerov mazaštva. Ženska je za odpravo plodu prejela denarne nagrade po 300 din.

* Brez truda milijonar lahko postanete, ako si pravočasno nabavite srečko državnih razrednih loterij pri »Viru sreče« Putniku, Maribor. Zrebanje milijonskih dobikov prične že 12. avgusta! Pohitite!

* Lepa izbira užitekopolnih izletov z modernimi avtokari Putnika: sobota 30. julija Rogaška Slatina (Anin ples) din 50.—, nedelja 30. julija: Celovec din 120.—, nedelja 30. julija: Logarska dolina din 120.—, nedelja 30. julija: Rogaška Slatina din 50.—, od 5. do 6. avgusta: Mariazell din 200.—. Prijavite se takoj!

m. Nočna lekarniška služba (od 22. do vključno 28. t. m.): Lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, telefon 27-01; lekarna pri Mariji pomagaj Aleksandrova cesta 1, tel. 21-79.

Kino

* Kino Esplande. Do vključno ponedeljka »Donski kozaki« film iz ruskega življenja. Vera Koren, Charles Vancl.

* Grajski kino. Danes Havajske melodije. Od sobote veliki češki film Izgubljena patrulja.

* Kino Union. Do vključno petka »Ljubzen tihotapke« senzacijski pustolovski film iz življenja tihotapca.

* Zvočni kino Pobrežje 29. in 30. julija odličen šlagerski film »Kompromitirana nevesta«. M. Andergast, Ad. Sandrock in dr.

Objave VIII. Mariborskega tedna

* Toliko zabave kakor je bo nudil letošnji VIII. Mariborski teden od 5. do 13. avgusta vsem obiskovalcem, ne more nudi nobeno letovišče. Izkoristite zato počitnice ali dopust za obisk tedna, izrabite polovično vožnjo po železnicah in izkoristite to edino priliko! Mariborski teden vam nudi pouk, kupčijo, kopanje na Mariborskem otoku, izlete v okolico in vse vrste zabave.

Preko trpljenja do rjave polti

Kdor le more, hiti sedaj na obalo sinjega morja, da se tam po mili volji nasonči in okopa v prijetni slanici. Po vseh morskimi kopališčih prevladuje ženski svet (pravijo celo, da pridejo na enega gospoda tri dame), ki naravnost tekmuje med seboj v sončenju. Najlepši dokaz bivanja na morju je namreč temeljito ožgano telo. Dobiti lepo ožgano telo pa ni tako enostavno kakor izgleda, in je navadno v zvezi z velikim trpljenjem.

Ker je še mnogo dam, ki šele nameravajo oditi na plažo našega Jadrana, ne bo odveč par zelo dobrih in praktičnih nasvetov, s pomočjo katerih si bodo prihranile mnogo bridkih ur, a olepšale bivanje ob morju. Zelo neprijetno je namreč, če mora človek prestokati 3 ali 4 dni na postelji v zavesti, da ga vsak dan stane najmanj 50—60 dinarjev, a mu

vsled opeklin ni niti do življenja, kaj šele do kopanja.

Prvo in najvažnejše je, da se ne odpravimo na morje s popolnoma neutrujenim telesom, ki še ni videlo letošnjega sonca. Vsaj kakšne tri tedne pred odhodom na morje se je treba sončiti doma, da se telo oziroma koža utrdi pod njenim soncem, ki smo ga vsak dan vajeni. Posebno blondinke morajo biti jako previdne. Po prihodu na morje pa je treba postopno pritiči s postopno rastočim sončenjem, ker pripeka sonce ob morju neprimerno močnejše. Uporabljati pa je treba katero koli olje, da ni koža nikoli suha. Če te ne peče, ko ležiš na soncu, ne zanašaj se, da te tudi pozneje ne bo. Umakni se pravočasno v senco, če hočeš sebi dobro.

Kultura

Byronova telesna hiba in njegov duhovni razvoj

Nedavno smo imeli pri nas tako imenovano »Cankarjevo afero«, ki jo je sprožil članek pisateljevega intimnega prijatelja dr. Alojzija Kraigherja v letošnjem »Cankarjevem koledarju«. Dr. Kraigher je objavil v njem dotlej javnosti neznan podatke o telesni konstrukciji Ivana Cankarja, ki je po njegovem mnenju odločilno vplivala na pisateljev duhovni in umetniški razvoj. Znani hrvatski pisatelj Miloslav Krleža se je proti Kraigherjevi objavi intimnih Cankarjevih zadev uprl in razvila se je že omenjena afero. Da pa posvečajo podobnim zadevam posebno pozornost tudi drugod, nam dokazuje dejstvo, da so nedavno v Nottinghamu na Angleškem odprli grob slavnega angleškega pesnika lorda Byrona, samo da bi ugotovili — na katero nogo je šepal.

Šepavost lorda Byrona, rojenega 1. 1788. v Londonu in padlega v bojih za osvobodjenje Grkov 1. 1824. v Missolonghiju v Grčiji, je povzročila v ogromni literaturi o njem v vseh sto letih po njegovi smrti nešteto razprav, ki se niso ukvarjale s to zadevo samo s fiziološkega ampak predvsem tudi s psihološkega stališča. Mnogi znanstveniki so dokazovali, da je njegova telesna napaka odločilno posegla v razvoj njegovega genija, ki bi se bil sicer drugače izoblikoval, ali pa se bil sicer drugače dosegel take višine, kakor jo je. Sporočila o Byronovi hromosti in šepavosti so si pa nasprotovale. Njegova lastna mati je trdila, da je njen sin šepal na desno nogo, ker mu je bila hroma že ob rojstvu, mnogi sodobniki so pa zatrjevali nasprotno, da je imel levo nogo hromo. Da rešijo to vprašanje, so — kakor že omenjeno — nedavno odprli njegov grob in ugotovili, da je imela prav njegova mati. Obenem so zdravniki preiskali še druge vzroke in okoliščine pesnikove telesne napake.

Byronovi biografi so ugotovili, da je imela šepavost zares velik vpliv na duševno razpoloženje in s tem na duhovni razvoj avtorja »Don Juan«, »Kajna« in drugih nesmrtnih pesnitev. Telesno ga pa ni veliko ovirala, saj je dosegel zlasti v plavanju znamenite rekorde. Po pravljicnem grškem junaku Leandru, ki je plaval čez Helespont k svoji ljubici Heri, Venerini svečenici v Sestu, je lord George Byron dne 3. maja 1. 1810. prvi zopet preplaval preliv, ki loči Evropo od Male Azije. Pa tudi v Benetkah in na Portugalskem je dosegel plavalne rekorde, ki so tedaj vzbujali pozornost. Prav tako ga hroma noga ni ovirala, da se ne bi udeležil bojev za osvoboditev Grkov izpod turškega jarma, v katerih je pa prežgadol izgubil življenje.

Vprašanje telesne konstrukcije našega Ivana Cankarja in lorda Byrona v zvezi z duhovnim in umetniškim razvojem pa

ni osamljeno. Takih vprašanj pozna literarna, umetniška in tudi znanstvena zgodovina celo vrsto, in v nešteti primerih je bilo ugotovljeno, da so telesne hibe bile v tesni povezanosti z genialnostjo pesnikov, pisateljev, glasbenikov, slikarjev, kiparjev, filozofov, znanstvenikov itd. Prav tako je znano, da od genialnosti do blaznosti ni daleč in da so mnogi geniji končali svoje življenje v blaznici. —r.

Dvajset let Slovenije

Za dvajsetletnico svobodne Slovenije v okviru kraljevine Jugoslavije je bil lani napovedan obširen »Spominski zbornik Slovenije«, katerega izdaja se je pa zavlekla do letos. Izdala ga je založba »Jubilej« v Ljubljani na 700 straneh četrtinke in sodelovalo je pri njem 38 avtorjev. Razdeljen je na tri dele, ki prikazujejo upravno-politični, kulturni ter gospodarsko-socialni razvoj naše banovine v teh dveh desetletjih. Ob koncu je pa še opis nekaterih ustanov in pomembnejših podjetij. Poročila o razvoju in položaju Slovenije na upravno-političnem področju so prispevali dr. V. Bohinjec, S. Kranjec, D. Trstenjak, dr. S. Majcen, dr. M. Natlačen in dr. V. Golia. V kulturnih poročilih so opisali C. Kranjc, dr. M. Pivec-Stelctova, F. Koblar, F. Lukman, F. Stele, V. Ukmar in F. Baš šolstvo, prosveto, tiskarstvo, tisk, leposlovje, gledališče, radio, likovno umetnost, glasbo, muzeje, arhive itd. V tretjem delu so pa obdelane razne gospodarske in socialne panoge, ki so jih opisali inž. Šivic, inž. Č. Nagode, dr. A. Golia, inž. I. Lah, inž. Rueh, dr. R. Marn, dr. V. Valenčič, dr. V. Murko, dr. I. Pirc in drugi. Zbornik ima tudi več zemljevidov, grafikonov, slik in portretov. Uredili so ga dr. Kovačič, dr. Mal in dr. Stele.

k. Izpopolnjevanje našega železniškega prometa je naslov brošure, ki jo je napisal naš znani strokovnjak inž. Stanislav Roglič, svetnik direkcije državnih železnic v Ljubljani, izdalo in založilo pa Združenje jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani. Avtor razpravlja v brošuri o varnosti, brzini in udobnosti našega železniškega prometa, o zgodovini, izkoriščanju, rentabilnosti in stanju naših železniških prog, stanju in položaju železniškega osebja in notranji organizaciji železniške službe. Iz teh podatkov izvemo marsikatero zanimivo, pa tudi bridko poučno podrobnost, zato bi bilo koristno, da bi jih prestudirali vsi naši javni, posebno politični delavci. Inž. Roglič navaja med nujno potrebnimi novimi programi v Sloveniji tudi traso Maribor—Murska Sobota. Brošura stane 8 dinarjev.

Sport

Žreb nam je bil naklonjen

V Zagrebu se je včeraj izvršilo žrebanje nasprotnikov, ki sta jih imenovala za single oba kapetana. Kakor je bilo pričakovati, bosta Jugoslavijo zastopala Punčec in Mitič, na nemški strani pa preseneča, da bo mesto Menzla, ki je baje zbolel, tekmoval Göpfert. Ta sicer ne zaostaja mnogo za Menzlo, vsaj po rezultatih ne, vendar so s tem naši izgledi precej narasli. Po žrebu bosta danes popoldne nastopila najprej Punčec in Göpfert, nato pa Mitič in Henkel, tako da strokovnjaki pričakujejo za danes 1:1. Za posebno naklonjenost žreba smatrajo v Zagrebu okolnost, da bo Punčec nastopil v prvi igri ter s predvideno zmago dvignil samozavest Mitiča, pa tudi v zadnji

igri, ki bo event. odločilna, nas bo edina Punčec lahko rešil iz zadrege.

Niti Nemci niti naša zveza še niso nominirali igralcev za double, izgleda pa, da bo za goste vendarle nastopil poleg Henkla Menzel, dočim bo na naši strani tekmoval Kukuljevič s Punčecom. Izven konkurence bosta jutri najbrže igrala tudi Pallada in Metaxa, prvi se bo lahko maščeval za lanski poraz v Berlinu.

Danes se bo tekmovalje pričelo ob 14.30 ter ga bodo prenašale naše in nemške radijske oddajnice. Po dogovoru bodo igre trajale do 19.15 ter se bodo po potrebi nadaljevale samo s pristankom drugih petanov.

Dva Mariborčana na alpskih dirkah v Nemčiji

V dneh od 31. julija do 2. avgusta bo v Nemčiji velika mednarodna alpska dirka motociklistov in avtomobilistov, ki jo bosta priredila Mednarodna zveza avtomobilistov in motoklubov v Londonu ter Nemška nacionalna sportna uprava. Proga bo merila 1700 km ter bo izredno težavna, saj bo treba prevaliti 38 alpskih prelazov, da se tako preizkusi vrednost vozil in vozačev. Dirka se bo vršila v treh etapah: München — Villach, Villach — Semmering, Semmering — Dunaj. Zanimivo je, da bodo dirkači v drugi etapi nekaj časa vozili tudi po ozemlju naše države na progi Podkorensko sedlo — Bled — Ljubljansko sedlo. Na Bledu si bo potek dirke ogledal tudi Nj. Vis. knez namestnik Pavle.

V veliki mednarodni konkurenci bosta našo državo zastopala tudi dva Mariborčana, in sicer podpor. Aleksander Glebov v skupini motociklistov ter Stojšek na DKW med avtomobilisti, razen obeh bo z avtom se tekmoval Zagrebčan inž. Hugo. Oba Mariborčana sta dosegla že lepe uspehe v motoriziranem sportu ter je pričakovati tudi tokrat, da se bosta častno plasirala. Za zmagovalce je razpisan zlati

pokal ter dragocene spominske in denarne nagrade.

s. Jugoslavija in Nemčija se bosta danes tretjič srečali v evropskem finalu za Davisov cup, doslej je obakrat zmagala Nemčija. Lanski rezultati v Berlinu: Punčec—Henkel 6:1, 7:5, 6:3, Metaxa—Pallada 1:6, 6:4, 6:1, 3:6, 12:10, Henkel—Metaxa: Punčec—Kukuljevič 1:6, 7:9, 7:5, 6:4, 6:4, Henkel—Pallada 6:3, 7:5, 6:1, Kukuljevič—Redl 6:4, 6:3, 6:2. Leta 1936 v Zagrebu je von Cramm premagal Pallado in Henkel Punčeca, v dvoje pa pa sta bila von Cramm in Henkel uspešna proti Mitiču in Kukuljeviču, dočim se ostale igre radi dežja niso odigrale.

s. Danes popoldne ob 18.30 se bo pričelo na stadionu tekmovalje za atletsko prvenstvo Maribora v disciplinami 5000 in in 800 m.

s. Mariborski plavalni klub (službeno). Tekmovalci, ki so določeni za pokrajinsko prvenstvo v Zagrebu, bodo odpotovali v soboto, 29. t. m., ob 505, zbirališče ob 5. na glavnem kolodvoru. Potni vodja g. Smerdu I., hlačke in čepice priskrbi g. Zimic.

Šah

Šahovski turnir za prvenstvo Maribora

Turnir je sedaj tik pred zaključkom. V glavnem se bje še borba za drugo mesto, prvo je že odločeno kot zatrjujejo številni kibici, ki so ves čas zvesto posejali turnir. Napetost je zato nekoliko popustila. Kljub temu pa se še bjejo ogorčene bitke za čim boljša mesta na tabeli. Sinočnje 15. kolo je bilo silno razgibano ter je prineslo obema kandidatom za 2. mesto poraze, tako da se jima je sedaj pridružil kot reflektant na drugo mesto še tretji — Mohorčič. Sicilijanka Regoršek — Mišura je dala zelo lepo igro. Z vrnoro otvoritvijo je Regoršek svojega nasprotnika docela nadigral. V silno stisnjeni poziciji je Mišura napravil še nekaj napak, nakar je Regoršek z odločnim nadaljevanjem naglo likvidiral dobljeno partijo. Težka je bila tudi holandska dr. Krulc — Marvin. Beli je imel odlično pozicijo, v kateri pa je z žrtvijo kvalitete verjetno zasledoval fantome. V razburilivi stiski časa je nato skušal z lepo kombinacijo rešiti igro, vendar je bilo že prepozno. Izguba figure je pokopala vse nade in dr. Krulc je moral predati. Močno je zaigral proti Lukešu F. tudi Vidovič, ki je v damskem gambitu prisilil svojega žilavega partnerja k predaji. Ketiš je igral prav podjetno proti Babiču, ki pa je ovrget vse poskuse napadov. Iz kompliciranega položaja se je nato razvila končnica, ki

jo je Babič dobil. Damin gambit Nosa — Gerželj je beli igral nekoliko nespretno, tako da je prišel črni že v otvoritvi do vidne prednosti, iz katere se je nato izcimil lep napad na belega kralja. Nosa kleščam ni mogel več uiti ter je v 35. potezi predal. Pesek je vodil proti Sumenjaku prav lepo damin gambit. Namesto da bi igral na napad, je zavil v končnico, ki se je zanj izkazala neugodno. Sumenjak ni potem več izpustil ter je dobil v 45. potezi. Angleška igra Knecht — Lukeš B. je po likvidaciji središnice prinesla Knechtu jasno dobljeno končnico. Tu pa je Knecht prezrl celo kvaliteto ter moral predati. Partija Eferl — Mohorčič je pripeljala v težko končnico, v kateri je Mohorčič s preciznim obravnavanjem zabeležil celo točko. Certalič je bil sinoči prost. — Prekinjeno partijo Pesek — Vidovič iz 13. kola je Pesek predal brez igre. Danes zvečer se igra predzadnje t. j. 16. kolo.

Stanje po 15. kolu: Gerželj 12 (1), Mišura 10 in pol, dr. Krulc 10, Mohorčič 9 (2), Marvin 8 (1), Vidovič 7 in pol (1), Regoršek, Babič in Lukeš F. 7, Sumenjak 6, Certalič 5 in pol (1), Lukeš B. 5 in pol, Nosa 5, Ketiš 4 in pol (2), Eferl 4 in pol, Knecht 4 (1) in Pesek 2 (1) točki.

MARIBOR 2139

Janko Furlan

Spomladi 1. 2139. leti nad Mariborom čudno letalo znamenitega ameriškega sociologa in karakterologa Zemliča, potomca naše zemlje, ki ga je poleg študija pognal semkaj tudi klic krvi. — Pristane na Piramidi, s katere občuduje četrtmilijsko mesto, znano po svojem izrednem napredku.

Z edinim uradnikom te aeronautične poštaje — ves mehanizem namreč vodi robot — sta takoj v živahnem in domačnostnem razgovoru. Uradnik mu govori o preteklosti Maribora, o narodu in njegovi zgodovini ter mu z vzvišenimi slikami predoči življenje mesta v 1. 1938. Sociolog se zgrozi in ne more tega verjeti.

Medtem prileti z mnogimi gosti aerokar s proge Maribor—Kairo. Vodi ga robot. Zemlich opazuje kairske goste, ki se ne morejo nagledati lepote mesta in prav kar pozorno poslušajo vodnikovo razlago o edinstvenih novotah.

Ozračje nad mestom zažari. Ženski zbor Kairčank ostrmi in se preplašen gnete skupaj... »Požar!... Zrak se je vnel!... Mesto gori!...

»Le mirno kri, cenjene dame!« jih z

neko prikrito nagajivostjo tolaži vodnik. »To je le razkuževanje mesta!«

»Razkuževanje? Kako neki, ko pa je to visoko nad mestom?« poizveduje starejša zaskrbljena dama.

»Tudi v tem pogledu je poskrbljeno. Dvakrat na dan, opoldne in ponoči, očistijo ulične črpalke mesto vsakega prahu in ga napolnijo s prijetno dišečim razkužilom. Damam se torej ni treba bati naših bacilov, ker imajo ti svojega neizprosnega sovražnika v našem znamenitem higijenskem zavodu »Antiepidemu.« Jutri bodo na primer izvedeli, če se je morebiti ukrala k nam kaka nova njihova vrsta...«

»... mogoče iz Kaira?« ponagaja živahna južnjakinja. »Od kodér koli... vse se dožene.«

»Tukaj nas pa pošteno natezate«, se oglasi že zrela gospa.

»Morete se prepričati pri našem zavodu, da govorim resno.«

»Te kairske žabice so nad novotami tega mesta tako prevzete, da ne pridem nikamor, če bom sledil njihovi radovednosti«, si šepče sociolog, vtakne slušalo v torbico in se spusti z griča proti nekda-

nji Vrazovi in Vetrinjski ulici do gostišča »Mare«, kjer se namerava nastaniti. Tamkaj stopi v dvigalo, ki ga kot misel dvigne na strešni vrt — med opojno cvetje. Poišče si prostor na njegovem koncu tik nad Dravo, kjer se v bežečih valovih lomi odsev raznobarnih luči in trepete v večernem koloritu. Široke ulice ožive v živahnem kramljanju, smehu, popevkah, ki nalikujejo bolj razpoloženju po prijetni zabavi nego po pravkar dovršenem delu. Strehe privatnih in javnih poslopj se polnijo z meščani, oziroma z izletniki. Tedaj presečejo ozračje mogočni akordi, ki uklenejo v molk in mir ulice in stanovanja. Trenutek nato se v dveh križem vrtečih se ogromnih lokih zasveti nad mestom: V delovnem procesu vse v redu... Tehnični zavod predlaga delovnemu svetu znižanje delovnega časa na štiri ure, ker je z novim delovnim izumom življenjski standard pospešen.

Množice čitajo in ploskajo v znak prižnjanja. »Živijo svet narodne družine!« gre skozi vse mesto. Spet vzvalovi mogočen zbor, ki ga ob tej uri poslušajo milijoni od Baltika do Tajrana — zbor slovenske himne se razljuje nad mesto kot velika molitev. Naš znanec se nasloni na ograjo, se pogrezne v neumljiv čar te velike besede in ji sledi z duševnim naporom do mišične otrplosti. Ko pesem utihne, se mu dvignejo njegove zbočene

prvi v globok vzdih.

»O, pesem! Odkar sem na tej zemlji, te nosim v svojem srcu in čutim v duši tvoj odmev. V tvojem zvoku je vse naše žitje, vsa naša povest, izpoved... Kje pod soncem imaš sovrstnico, ki bi tako mogočno in preroško brnela v vesoljstvo in razgrnila duha in resnico?!...«

V duševni odsotnosti dvigne glavo in zre nad mesto. Napne oči... Nad Kairvarijo se vrti velika plošča in prikazuje zadnje zanimivosti iz vsega sveta... Odlična televizija, ki prav nič ne zaostaja za ono prvih velemerst. Poročevalska služba je na višku. Taka je njegova sodba po završenem programu.

Nenadoma pa zdrkne nad verando izredno tanko prozorno pokrivalo.

»Dovolite le par minut! Dobimo majhno roso, da osveži ozračje«, se opraviči uslužbenec. Nad mestom se pojavi redka meglja in neposredno nato zelo osvežujoča rosa. Gostov se hkratu loti slast do želodčnih dobrot in čujejo se precej prozaični izrazi po jedi. Tudi naš samec kima s to željo in se z nagajivim nasmehom ozira po Kairčankah, ki so zasedle dolgo omizje in so izredno glasne.

»Ne grešim, če se mi zdi, da je ta rosa le dražilo našim želodcem. Nedvomno so Mariborčani zelo ponosni na svojo kuhinjo razpreda sociolog sam sebi.

